

Fokus: Historia

Uppståndet ur ruinerna

Han vandrade i ruinerna genom det krigshärjade Berlin den 2 maj 1945.
En månad senare såg han till att det blev travtävlingar i den tyska huvudstaden.
I förra veckan – efter 75 år – valdes Kurt Bading in i tyska travets Hall of Fame.

AV Ulf Lindström 21 OKTOBER 2020

 Upplåst för dig som är prenumerant

Karlshorst i forna Östberlin – 20 år efter efter Andra världskriget men minst sagt välfyllda läkare. Mycket var en mans förtjänst. Foto ur 90 Jahre Travrennbahn Mariendorf

en östtyska nationalsången var vacker, men ond.

Kurt Bading invaldes förra veckan i tyska travets Hall of Fame. Samtidigt ärades plats också för Werner Bandermann, Horst Pätzelt, Harald Japke och Manfred Schulz bland travets storheter. Även fem hästar invaldes: **Solo, Stentor, Puramus, Ritterstern** och **Donansor**.

Det var tyska travets egen återförening, Östtyskland, DDR:s återkomst.

Kurt Bading avled ett halvår innan murens fall 1989, vid 84 års ålder. Ännu för en vecka sedan hade hans gärning förbigåtts. Varken Karlshorst eller Mariendorf, de två Berlin-banorna, hade instiftat ett minneslopp under de 30 år som förflutit.

Badings avtryck i travet gick över stock och sten, bokstavligt. Den 2 maj 1945 tog han sig genom ruinerna från Berlins norra del till Mariendorf, ett stycke söder om centrum. Han hade förhoppningen att vid banan finna ett hundratal hästar vid liv, krakar men lika fullt. Han räknade hälften som livskraftiga. De hade överlevt på halm, deras skötare hade vaktat dem i boxarna från att beslagtas som föda av berlinarna, frigivna krigsfångar och Röda Arméns soldater.

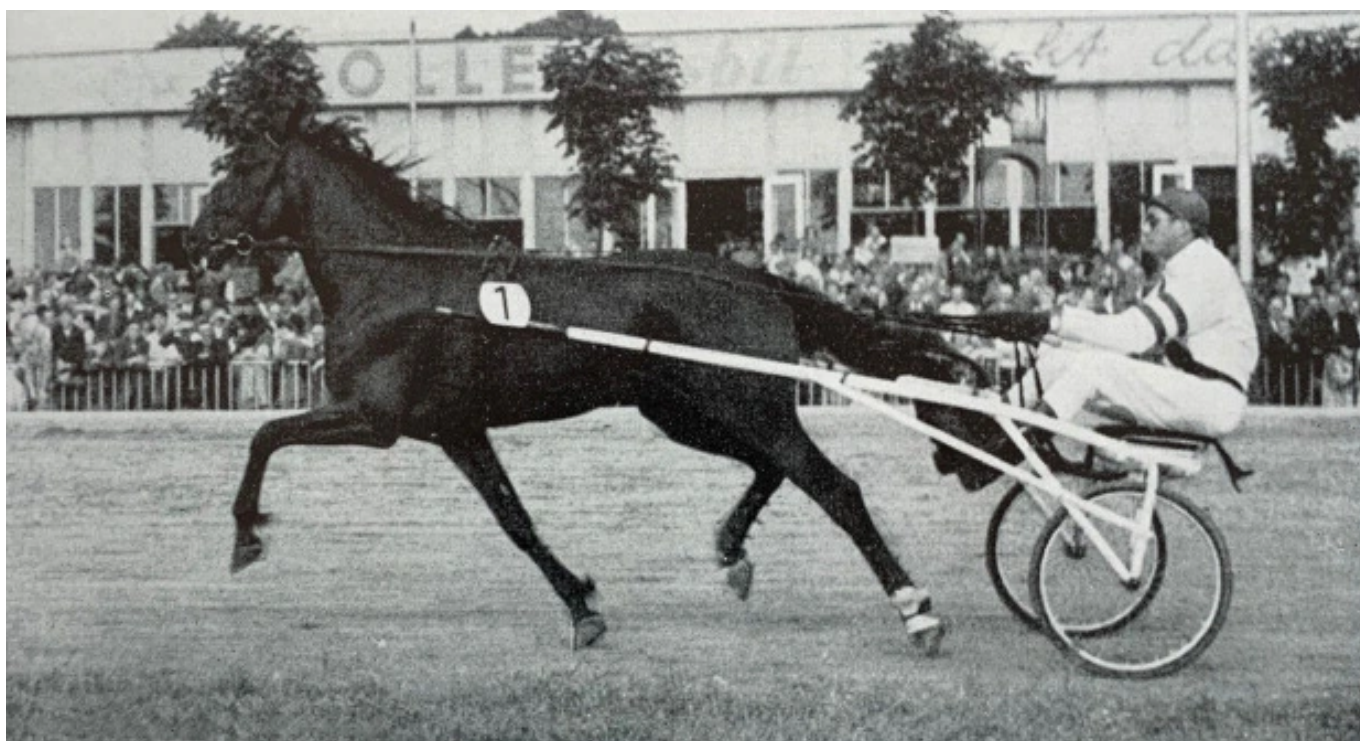
En månad senare gick första starten på Karlshorst. Bading, tillsammans med bagarmästare Paul Holz, hade utverkat tillstånd att hålla travtävlingar av Sovjetunionens kommandant i Berlin, general Bersarin. Denne hade övertygats av Badings argument om nytta och nöje, skatteintäkter inte minst.

Kurt Bading väckte liv i travsporten efter Andra världskriget. Foto trab-halloffame.de

” Han räknade med 500 gäster. Det skulle efterhand bli 30.000, varav många lockades av gratis grönsakssoppa

Röda Armén kommenderades att transportera hästar till banan, till den del av Karlshorst som inte fungerade som landningsbana för flygvapnet. Bading beordrades också att sörja för restaurangserveringen. Han räknade med 500 gäster. Det skulle efterhand bli 30.000 personer i publiken, varav många lockades av gratis grönsakssoppa från fältkök. De fick se **Dedy** vinna första loppet.

1952 års tyske Derbyvinnare Puramus, som tjänade drygt 100.000 öst-mark.

Året efter var Kurt Bading och hans fru ägare av vinnaren av tyska Derbyt: **Sichel** (e. Challenge-Gloria Dear e. Walter Dear). Sichel hade nio veckor innan start skiljts från sitt stoföl (e. Fridigo)!

Bading fortsatte sin verksamhet i travet som journalist, blev kvar i öst efter att muren restes 1961. Han var en källa till irritation i DDR:s politik. Kommendanten, däremot, fick ett minneslopp. Så hade Bersarin också avlidit i förtid, i en motorcykelolycka nära Brandenburger Tor ett par veckor innan Badings premiärdag.

D DR-travets sulkyprofiler på Karlshorst – landets enda bana med totalisator – var **Werner Bandermann** (1931-2012), som proffstränare, och **Manfred Schulz** (1940-) som amatörkusk. De vann och förlorade championat av politiska orsaker.

Två framgångsrika östtyska kuskarna och tränarna, Manfred Schulz och Werner Bandermann, är nyinvalda i Hall of Fame. Foto trab-halloffame.de

Bandermann, med tolv titlar efter 1961, kritiserade statens tilldelning av foder till hästarna. När han nekades att delta i EM för kuskar avsåg han sig medlemskap i partiet och ansökte om utresetillstånd. "Aldrig," blev svaret.

Schulz, som nekats tränarlicens eftersom hans far var egenföretagare före kriget, fick aldrig något officiellt erkännande för sina 25 championat. Han förvägrades också att mäta sig med europeiska amatörer.

Östtysk avel var givetvis undermålig, inte bara på grund av att den nekades valuta för inköp av hingstar och fölston från väst. Genetik, arv, är politiskt omöjligt att hantera i kommunismen. Så fick falskspelet till följd att man avlade på amerikanskt material till att härstamningar blev museala, exempelvis med **Peter the Great** bara några generationer tillbaka. Rekorderna hos avkommorna till östtyska hingstar frös omkring 1.20.

DDR:s främste avelshingst: Stentor. Foto trab-halloffame.de

DDR:s ledande förärvare var **Stentor** (född 1957 e. Allegretto). Hans mor, **Stella Maris** (e. Muscletone) vann tyska Derbyt 1943 (hon blev kvar hos ägaren i öst). Cirka ett dussin av Stentors ofullständigt bokförda kullar födda mellan 1969 och 1981 tjänade över 150.000 kronor.

Två, **Marathon** och **Lennert**, vann vardera nära en miljon kronor. Nu är valutakurser svåra att översätta meningsfullt för de gamla öststaterna – rubler, östmark, forinter, euro – men när hästarna vann i Öst-Berlin, Moskva, Budapest och Prag är det värt respekt.

FAKTA

SEGERRIKASTE TRAVARE FRÅN DDR

Häst (far) – Segrar

- 1 **Latinus** född 1971 e. Leonidas – 85 segrar
- 2 **Elbsturm** född 1977 e. Macbeth D. – 72 segrar
- 3 **Mondstern** född 1965 e. Wandervogel – 70 segrar
- 4 **Robert** född 1971 e. Kilwater – 67 segrar
- 5 **Edelwein** född 1975 e. Stentor – 61 segrar

Källa: 90 Jahre Trabrennbahn Mariendorf.

BERLIN # KARLSHORST # KURT BADING # MARIENDORF # ÖSTBERLIN

ULF LINDSTRÖM

